

AZ ÉN CAMINÓM

JUHÁSZ JÓZSEFNÉ AZ ATLANTI-ÓCEÁN PARTJÁN

EL CAMINO ÚTJAI:

SPANYOLORSZÁG 2013, 2017.

OLASZORSZÁG 2018.

Legyen utad áldott a választott ösvényeden – legyen az bármilyen, göröngyös vagy tükkörsima, hosszú vagy rövid.

Bármelyik utat is választod, tudd, hogy szeretnek, és a kijelölt célod helyes! É jökvánság kísérjen utadon: Ulbreia!

Zarándok áldás Galíciában

A mai napig változatos elképzelések nyomán kelnek útra az emberek Szent Jakab apostol nyomában a francia úton. Ezen az úton haladt át Napóleon is a seregével, de sok híres uralkodó, egyházi vezető, egyszerű emberek, akik vallásos hitük szerint teljesítették a zarándoklat kötelességét. A világ nagy zarándokútjai közül ez a harmadik, a jeruzsálemi és római után.

Az Út Franciaországból, Saint Jean Pied de Port városából indul a Pireneus hegységen át Észak-Spanyolországba, majd Santiago de Compostellába 800 km hosszan.

Van olyan időszak, amikor több mint százezer ember kel útra egy évben.

A fizikai megterhelésen túl az emberi akaratérő próbája is egyúttal ez a 800 km gyaloglás. Elszántság, próbatétel, kaland, vallásos meggyőződés, elkeseredettség, válaszkérés. Ezek közül bármelyik, vagy mindegyik kell ahhoz az elhatározáshoz, hogy valaki nekivágjon.

A korai keresztény feljegyzések alapján Jézus keresztre feszítése után a megtorlásoktól tartva követői szétszéledtek a világban.

Jakab egy hajón utazott el Ibéria félszigetének északi részére Finisterre (világ vége) településre. Ez onnan kapta a nevét, hogy a település szélén magasodó hegyre felkapaszkodva a végtelen víz, az Atlanti-óceán öleli körbe a látóhatárt.

Időszámítás előtt 1000 évvel kelták települtek az Ibériai-félszigetre. Beházasodtak, keveredtek az ott élőkkel és druida szertartásokat gyakoroltak. Jakab apostol közöttük kezdte el terjeszteni a keresztény hitet, majd ismét visszatért Jeruzsálembe. Heródes elfogatta és lefejeztette. Követői a földi maradványait hajóra tették és visszavitték Finisterra-ba időszámítás után 42-ben.

Az akkor uralkodó Lappa királynő azonban üldöztette a keresztényeket, és nem engedte eltemetni Jakab testét a városban. Így egy mezőn, a várostól távol hantolták el. Sírját kagylók borították be.

A Római Birodalom bukása után Ibériát megszállták a frankok, germánok, vízi gótok és az iszlám vallású mórok. El Cid megjelent fehér lován, és vezetésével kiűzték a betolakodókat. A legenda szerint El Cid nem más volt, mint Jakab apostol, aki visszatért a földre, hogy megmentse Ibériát. Máiig Spanyolország első számú védőszentje.

813-ban megjelent egy fényes csillag, és egy pásztort a mezőre vezetett fényével, megmutatva Jakab sírját. Santiago (Szent Jakab) de Compostella (Campo - mező, Estella - csillag) város neve így keletkezett. A sír helyén épült egy katedrális, ami ma is áll, és elkápráztat mindenkit.

A XII. században Callixtus pápa kezdeményezte a Santiago-i Szentév bevezetését. Egy francia pap, Aymeric Picaud, Parthenay le Vieux-tól indulva végigjárta a zarándokutat Compostelláig. Élményeit az ötkötetes Codex Callixtus-ban jegyezte le a pápa tiszteletére.

1993-tól az UNESCO Világörökség részét képezi. Az útra indulók speciális úti okmányt, Credenciale-t kapnak, amelyet minden szálláson lebélyegeznek igazolásul, hogy ott járt az illető. Ez a nyilvántartást is szolgálja. A végcélhoz elérve ennek alapján kap egy latin nyelvű oklevelet a zarándok, amely igazolja, hogy teljesítette, végigjárta az Utat.

2013 tavaszán kedvezménnyel nyugdíjba mentem. Egy régi jó barátóm ebben az évben ismét nekivágott az El Camino útnak és hívott, hogy tartsak vele. Meghívását elfogadtam, noha nem éreztem belső indítást. 320 km után, végtelenül elfáradva, megszakítottam az utat, s hazajöttem.

2017 január elején, egy csendes szürke vasárnap délután Leonard Cohen dalait hallgattam.

Erős vágyakozást éreztem, hogy nekivágjak az én Caminomnak. Március 31-én reggel 4-kor érkeztem Ferihegyre és este 7-kor már Saint Jean Pied de Port-ban egy baszk asszonynál találtam szállást és kedves beszélgető társakat. Persze csak szavakkal és gesztusokkal beszélgettünk, mert ők angolul nem értettek, én meg franciául. Nem estem kétségbe, hogy a Pireneusok felett óriási fekete felhők hömpölyögtek és szaporán villámcsapások, mennydörgések kíséretében vonultak át az égbolton. Nem érdekelt, hogy az utamba állhatnak.

Másnap 34 km gyaloglás várt rám szakadó esőben, és azért ennyi, mert a hágót lezárták lavinaveszély miatt. Így kerülő úton lehetett átjutni Spanyolországba. Milyen jó, hogy az előző utamon már láthattam a hegyek szépségét és a ködfelhők misztikumát!

A szállások mindenki sáros és elcsigázott volt, de jót derültünk egymás viszonyosságain. Még egy-két napig esett az eső. Ezután a megáradt hegyi patakok jelentettek akadályt. Levettettem a bakancsaimat, feltúrtem a nadrágszárát és átgázoltam a vízen. Ha nem esett, akkor melegen süttött a nap. A következő harminc napban már nem volt több vizes élmény, csak mesés szép tavaszi idő napsütéssel és nyíló virágokkal a hegyoldalakon.

A szállások vegyesek voltak. Volt ahol 5-6 ember aludt egy szobában, volt, ahol harminc. Túl fáradt voltam ahhoz, hogy ettől ne tudtam volna aludni. Igyekeztem egyházi szállásokra bemenni, mert az ősi vastag falak, a tisztaság, a csend, különös atmoszférát teremtett. Éjszaka az ember arra ébredt, hogy lobog a tűz a kályhában, kandallóban, vagy egyszerűen csak forrók lettek a radiátorok. Tudni azt, hogy a kisszobában alvó idős apáca vagy gondnok ilyen figyelmes, végtelen jó érzéssel töltött el és megnyugtatott.

Reggelente elkelt a kesztyű és sapka, többször volt -4°C fok is. Napközben viszont 15-18 fokra melegeedett a hőmérséklet, ami igazán kellemes volt, megtetézve a gyaloglás miatti izzadsággal. A mindennapi tájak csodája egyszerűen feledtette a fáradtságot. A hósapkás hegyeken ragyogó napsütés, felhőtlen égbolt, üde zöld fák és virágzó, vadon nőtt levendulabokrok készítettek megállásra és szemlélődésre. Csodálatosan szép áprilisi tavasz volt. A házak udvarán almafák, cseresznyefák virágoztak. Korán reggel hajtották a birkanyáját legelni, kolompolva, kutyák terelése mellett futottak a friss zöld füves rétre. Itthon nem látok hasonlót, más a táj, máshol élek és más foglalkoztat. De itt volt idő és tér a szemlélődésre, elmerengésre.

Spanyolországban tisztelik azokat, akik nekivágnak a zarándokútnak. Mindenki igyekszik segíteni.

Az úton lévők is valahogy „más állapotba” kerülnek. Nyitottak, segítőkészek, vidámak, felszabadultak. Az Út nyomvonalán naponta rendőrök, polgárőrök járőröznek, megkérdezik, minden rendben van-e. Valóban biztonságban érezheti magát az ember, és ráér a saját gondolataival foglalkozni. Egy idő után a gyaloglás fel sem tűnik, rutinná válik. A gondolatok szabadon áramlanak, kavarnak, hiszen, különösen a Mezeta fennsíkon, ahol még fű sem igazán terem, csak állandó szélvihar és végláthatatlan egyenes út, van idő elmerülni az emlékekben. Napközben legtöbbször egyedül mentem, előttem, mögöttem jöttek többen. Egyszer megszámloltam, aznap hetven ember ment el mellettem. Megint előkerült a zsebemből egy zsebkendő, mert most a sok apró bogarat kellett vele elhajtani, amik az izzadság cseppjeimre pályáztak.

Ez a kék zsebkendő a nevelőapámé volt valamikor. Ránéztem, és feltörtek az emlékek. A zord, szigorú magatartása, az örökös elégedetlensége velem, holott csak azt akarta, hogy tanuljak, hogy többre vigyem. Végül olyan pályát választhattam, amit igazán szerettem. Férjhez mentem, jöttek a gyerekek, ők lettek a fontosabbak, mint az én tanulni vágyásom. De annak is eljött az ideje, amikor ők már felnőttek és önálló életet kezdtek. Tanultam, tanultam, tanultam. Két felsőfokú diploma mellett van egy angol klinikai szakápolói diplomám is. Szóval igaza volt a nevelőapámnak: a tanulás fontos lett az életemben. A családom támogatása mellett szép eredményt értem el. A zsebkendőt otthagytam a St. Juan de Ortega vaskeresztje mellett, és gondolatban mindent megbocsátottam a nevelőapámnak.

Az egyik nap találkoztam egy mosolygós koreai férfival. Apró lábaival, imbolygó alakjával és a fejébe húzott vászonkalapjával hirtelen előidézte nagyapám mozgását és emlékét. Sokszor kézen fogott, és mentünk Aranyágra, a kis gyümölcsösbe, ahol ő dolgozott, én meg csendben figyeltem. Fenntartások nélkül szerettem, megértett.

A gyaloglás fáradtsága és a koreai ember látványa előhozott minden régi, elfojtott gyermekkori emléket, de itt minden a helyére került. Éjjel álmomban saját magamat láttam kislánnyként sírva, és teljesült a legenda: "ha magaddal találkozol, megbékélsz a sorsoddal."

Mansillában ismét találkoztam Jánossal, a magyar honfitárssal és a társaságában két olasz férfival. Gaetano, az egyikük arról mesélt, hogy ő már hét éve, minden évben

eljön, mert feltöltődik abból a sok tapasztalatból, amit az úton lévőktől hall.

Tőle hallottam az alábbiakat:

Jegyezd meg: az Út első részét Burgosig a lábaddal teszed meg, a fizikai erődöt hasznárod. Az út következő részét Leonig az elméddel, akarattal, a harmadik részét Galíciába a szíveddel (a magas hegyek megmászása miatt), majd Compostellába a teljes lényeddel, a beteljesedés érzésével. Finisterre a ráadás, azt sírás nélkül és a naplemente látványa nélkül, amint a nap belecsúszik az Atlanti-óceán kékjébe a látóhatár peremén, el sem lehet képzelni.

Az Útból számomra hátra voltak a galíciai hegyek, völgyek. Igazán nem is tudom, hogy a Pireneusok vagy ezek voltak az embert próbálóbbak. Egy biztos, a fáradságot feledteti a hegyek csodálatos látványa, a friss levegő, az erdők illata és szépsége.

San Juan de Ortega faluban a szállás egy több mint 300 éves kolostorban volt. Ez a kolostor a belső udvar kerengőjén és folyosókon keresztül össze volt kötve egy kis középkori templommal. Méretét tekintve nem vetekedhetett a Spanyolországban megszokott nagyméretű, impozáns, aranyozott szobrokkal zsúfolt több hajós templomokkal. Belül egyszerű fehér falak, szerény oltár, szép friss virágokkal, és néhány festmény volt. Körülnéztem, és már éppen indultam volna kifelé, amikor elém lépett egy miseruhás pap. Honnan jöttem, kérdezte angolul. Magyarországról, mondtam. Bólintott, majd bement a sekrestyébe. Visszaültem a padra és vártam. Pár perccel később kijött, megállt előttem és a kezembe adott egy kis fehér füzeteket, amelyet a magyar zászló díszített, és magyar-spanyol nyelven volt benne az aznapi mise szövege. Meghatódtam, és persze maradtam, végig a misén.

És elérkezett a nagy nap. Az eukaliptusz erdők elfogytak, a zajok felerősödtek. A csoportos kirándulók zivaja elnyomta a madarak énekét, a leszálló repülő hangja, és az útjelző-tábla pedig jelezte, megérkeztem Santiago de Compostellába. Szerencsémre a főtér közelében kaptam szállást, egy szimpatikus spanyol nőtől. Másnap érkezett a lányom és a férje, hogy üdvözljenek. A szobából a székesegyházra láttam. Óránként van mise, hálaadás, a téren egymást ölelő emberek sírnak, örülnek fotózkodnak, fergeteges a jó hangulat.

Milyen volt ez a harmincöt nap?

Tanulságos, érdekes, csodákkal teli, pihentető, megnyugtató. Spanyolország gyönyörű természeti kincseivel, barátságos, segítőkész emberekkel, ragyogó napsütéssel a Camino nélkül is felejthetetlen.

Fotók: Juhász Józsefné

EL CAMINO – SPANYOLORSZÁG

A megtett nyolcszáz kilométer nehéz, fáradtságos, embert próbáló gyaloglás, de mindez felejtető a megnyert élmények tükrében. Helyükre kerültek a mélyen elfojtott érzelmek, amelyek szinte már feledésbe is merültek. A koreai barátom szerint egy angyal szállt el felettünk, amikor találkoztunk. Testvérek lettünk, és bárhol is leszünk a világban, örökre testvérek maradunk.

Mit nyújtott az Út?

Időt elmélkedésre, a fizikai képességem felmérésére, szellemi mélységekbe merülésre. Megtanított arra, hogyha kilépsz a komfortzónádból, meg tudod oldani az új, váratlan helyzeteket is, ha nem esel kétségbe a feladattól. Képes leszel őszintén megcsodálni akár egy úton átaraszoló csigát kora reggel és a madarak csicsergését. Felfedezni a 300 éves tölgyerdő fái csodáját, a kérgüket levedlő, égis érv eukaliptuszfák illatát és a rózsaszín virágos hegyoldalakat, hősapkás csúcsokat.

Megtapasztaltam a családtagjaim óvó, féltő figyelmét, szeretetét és lelkesítő biztatását. Érezhettem a nagyon régi ismerősök, közeli és távoli barátok, rokonok, kollégák figyelmét, akik szinte velem voltak egész idő alatt gondolatban, s ez felejthetetlen megtapasztalás volt.

Ez volt az én Caminom, az Út, amely csodákat adott, békével és nyugalommal elengedett, hogy a mindennapjaimban képes legyek élvezni a csendet, észrevenni a természetet, és a nyugalammal más embereknek is segíthessek.

Juhász Józsefné